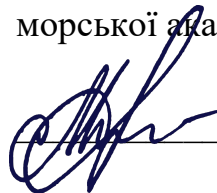

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
Херсонської державної
морської академії

Олена ДЯГИЛЕВА

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З освітнього компонента	Педагогічна практика
Факультет	Суднової енергетики
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	J «Транспорт та послуги»
Спеціальність	J5 «Морський та внутрішній водний транспорт»
Освітньо-наукова програма	Транспортні технології: експлуатація, ремонт та управління рухом засобів водного транспорту
Курс	Другий
Форма навчання	Очна / заочна

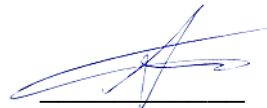
Херсон – 2025

Робочу навчальну програму освітнього компонента «Педагогічна практика» розробив згідно з освітньо-науковою програмою та навчальним планом підготовки «Доктор філософії», галузь знань J «Транспорт та послуги», спеціальність J5 «Морський та внутрішній водний транспорт» освітньо-наукова програма «Транспортні технології: експлуатація, ремонт та управління рухом засобів водного транспорту», д.т.н., проф. Букетов А.В., 11 с., мова навчання українська.

Програму розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри транспортних технологій та механічної інженерії.

Протокол № 1 від «3» вересня 2025 р.

Завідувач кафедри транспортних
технологій та механічної інженерії

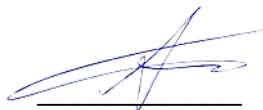

підпис

Андрій БУКЕТОВ

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньо-наукової
програми

підпис

Андрій БУКЕТОВ

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Завідувач аспірантурою та докторантурою

підпис

Едуард АППАЗОВ

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Завідувач навчально-методичного
відділу

підпис

Валентина ЧЕРНЕНКО

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти ХДМА

Протокол № 1 від «18» вересня 2025 р.

Позначення та скорочення:

ЄКТС – Європейська кредитно-трансферна система;

АТ – атестаційний тиждень;

Л – лекція;

ПЗ – практичне заняття;

ЛЗ – лабораторне заняття;

СР – самостійна робота.

ОК – освітній компонент

1. Місце освітнього компонента в структурі освітньо-наукової програми

Освітній компонент «Педагогічна практика» за навчальним планом є ОК, який відноситься до циклу практичної підготовки. Загальна кількість годин – 90, з них 90 годин відноситься до самостійної роботи; 3,0 кредити.

Мета. Метою освітнього компонента є набуття вмінь та навичок з навчально-методичної роботи здобувачів щодо організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, викладання спеціальних освітніх компонентів, науково-методичної роботи.

Передбачається застосування наступних методів навчання:

- методи викладання освітніх компонентів на кафедрі, їх практичне оволодіння, метод творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, метод самовдосконалення, підвищення кваліфікації, методи та засоби інтерактивного навчання, метод вирішення ситуаційних задач, застосування новітніх освітніх технологій;

- метод самонавчання у контексті розроблення робочої програми фахового освітнього компонента, визначення структурних елементів лекційного, семінарського заняття відповідно до встановленої мети;

- метод самоорганізації у напрямку розроблення методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи, оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності тощо.

Для успішного засвоєння освітнього компонента аспірант повинен мати базову підготовку з таких освітніх компонентів: «Професійна етика науковця», «Філософія науки та інновацій», «Науковий стиль української мови».

Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом підготовки до науково-педагогічної діяльності, видом практичної діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії щодо організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, викладання спеціальних ОК, науково-методичної роботи.

Проходження педагогічної практики включає навчально-методичну роботу (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, відвідування консультацій) та аудиторне навантаження (проведення лекцій, семінарів, практичних (лабораторних) занять) без оплати праці за даний вид робіт.

Під час відвідування занять викладачів відповідних ОК, здобувачі повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації освітньої діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання.

ОК «Педагогічна практика» спрямований на формування наступних програмних результатів навчання (таблиця 1.1):

Таблиця 1.1 – Програмні результати навчання відповідно до освітньо-наукової програми

№	Основні програмні результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач
1	Вміння провадити викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби та технології при розробці методичного забезпечення освітнього процесу
2	Розуміти принципи, методи та методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях як у сфері транспортних технологій, так і у викладацькій практиці
3	Здатність трансформувати теоретичні знання у практичну площину
4	Уміння застосовувати функцію самоорганізації та самомотивації
5	Вміння складати плани оперативного та тактичного управління дослідницькою діяльністю
6	Вміння встановити самостійно дослідницькі цілі
7	Вміння користуватися методичними інструментами визначення рівня впливу факторів зовнішнього середовища на ефективність роботи групи дослідників

Завдання педагогічної практики полягають у:

- безпосередньому ознайомленні з формами та методами викладання освітніх компонентів, які використовують на відповідній кафедрі, а також їхньому практичному оволодінню;

- вихованні у здобувачів творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, формуванню потреби у самовдосконаленні, підвищенні кваліфікації;

- здобутті професійних якостей майбутнього викладача – вміння готувати лекційний матеріал з використанням останніх досягнень в певній галузі науки, чітко, доступно, логічно та послідовно викладати цей матеріал здобувачам освіти, керувати аудиторією тощо;

- формуванні вміння критично оцінювати лекції та семінарські заняття колег та робити на їх основі висновки щодо організації власної викладацької роботи.

У процесі проходження педагогічної практики здобувачі повинні

знати:

- організацію освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти;
- основи навчально-методичної діяльності у закладах вищої освіти;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності тощо.

вміти:

- структурувати та перетворювати наукові знання в навчальний матеріал;

- систематизувати навчальні та виховні завдання;
- використовувати методи та засоби інтерактивного навчання, складати ситуаційно задачі, тестові завдання тощо;
- застосовувати новітні освітні технології;
- розробляти робочу програму фахового освітнього компонента.

отримати навички:

- визначення структурних елементів аудиторних занять відповідно до встановленої мети;
- розроблення методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи;
- оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності тощо.

2. Зміст освітнього компонента

Опис освітнього компонента «Педагогічна практика»

Таблиця 2.1. Опис освітнього компонента очної/заочної форми навчання

Термін вивчання ОК		Обсяг ОК		Розподіл академічних годин за видами занять очної/заочної форми навчання					Контроль знань		
Курс	Семестр	Всього академічних годин	Кредити ECTS	Аудиторні заняття				Самостійна робота	Вид індивідуального завдання	Залік	Іспит
				Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Семінарські заняття				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	4	90	3	-	-	-	-	90	-	+	-

3. Структура освітнього компонента

Слід зазначити, що загальна кількість годин з освітнього компонента – 90, з них 90 годин відноситься до самостійної роботи; 3,0 кредити.

Нижче наведено розподіл розділів і тем роботи, які відносяться лише до самостійної роботи аспіранта.

Таблиця 3.1. Зміст та опис ОК

№ з/п	Назва розділів та тем	Обсяг годин					
		Очна форма навчання			Заочна форма навчання		
		Лекція	ПЗ	СР	Лекція	ПЗ	СР
1	2	3	5	6	7	9	10
Семестр 4							
1	Відвідування лекцій	8	–	–	8	–	–
2	Відвідування семінарських (практичних/лабораторних) занять	–	8	–	–	8	–
3	Відвідування консультацій, які проводить викладач відповідної кафедри	4	–	–	4	–	–
4	Опрацювання теоретичних матеріалів для підготовки та проведення занять	–	–	8	–	–	8
5	Підготовка текстів лекцій, що будуть проведені	–	–	12	–	–	12
6	Підготовка методичних розробок до семінарських, практичних (лабораторних) занять, що будуть проведені	–	–	10	–	–	10
7	Проведення лекцій (за участю наукового керівника)	8	–	–	8	–	–
8	Проведення семінарських (практичних/лабораторних) занять (за участю наукового керівника)	–	8	–	–	8	–
9	Проведення консультацій	–	8	–	–	8	–
10	Індивідуальна робота зі здобувачами	–	–	16	–	–	16
Всього		20	24	46	20	24	46

4. Рейтингова система для оцінювання успішності здобувачів

Документи практики визначають зміст освітнього процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги до практикантів та вміщують форми контролю за їх виконанням. До документів педагогічної практики належать: протоколи засідань кафедр, звіти здобувачів про проходження Практики, відгук керівника.

Звіти практикантів є основним звітним документом. Звіт про проходження педагогічної практики містить:

- щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики;
- тексти лекцій, які прочитав практикант;
- методичні розробки відповідних семінарських (практичних/лабораторних) занять;
- рекомендації щодо вдосконалення організації та проведення педагогічної практики.

Оцінці з боку керівника практики підлягають усі завдання, які виконує практикант. Лекції та семінарські (практичні/лабораторні) заняття оцінюються як за змістом, так і за дотриманням методики викладання.

Кінцеву узагальнену оцінку педагогічної практики за 100 бальною шкалою затверджують на основі усного та письмового звіту на засіданні кафедри, відповідальної за підготовку здобувачів. Вона повинна враховувати рівень виконання завдань практики та зміст представлених документів.

Для оцінювання успішності здобувачів очної та заочної форми навчання використовується рейтингова система, яка передбачає розподіл балів за виконання всіх запланованих видів робіт.

Таблиця 4.1. Бальні оцінки для елементів контролю очної/заочної форми навчання

4-й семестр			
Елементи навчальної діяльності	Кількість занять	Максимальний бал	Всього балів за семестр
Відвідування лекцій	4	1	4
Відвідування семінарських (практичних/лабораторних) занять	4	1	4
Відвідування консультацій, які проводить викладач відповідної кафедри	2	1	2
Підготовка текстів лекцій та методичних розробок до семінарських, практичних (лабораторних)	—	6	6

занять, що будуть проведені			
Проведення лекцій (за участю наукового керівника)	4	10	40
Проведення семінарських (практичних/лабораторних) занять (за участю наукового керівника)	4	8	32
Проведення консультацій	4	1	4
Індивідуальна робота зі здобувачами – курсантами (студентами)	8	1	8
Всього максимум за семестр			100
Формою підсумкового контролю є залік. Здобувачі допускаються до складання заліку за умови виконання усіх теоретичних та індивідуальних робіт з ОК.			

5. Питання для проведення підсумкового контролю знань

1. Якими є цілі ОП Вашого освітнього компонента? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?
2. Які програмні результати навчання згідно ОП Вашого освітнього компонента?
3. Охарактеризуйте місце Вашого освітнього компонента у навчальному плані.
4. Яка структура Вашого освітнього компонента? Чому саме цей ОК Ви вибрали під час проходження педагогічної практики?
5. Який зв'язок освітнього компонента з іншими освітніми компонентами?
6. Як змінювалась структура ОК за останні 3...5 років?
7. Які методи Ви використовували при викладанні ОК?
8. Що б Ви хотіли видозмінити при викладанні ОК?
9. Які поради Вами надано здобувачам вищої освіти під час проведення консультацій?
10. Які методики заохочення Вами використано при викладанні ОК?

6. Рекомендована література

Основна:

1. Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VII «Про вищу освіту» (із змінами і доповненнями).
2. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами).
3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин ХДМА;
4. Кодекс корпоративної культури та академічної доброчесності Херсонської державної морської академії;

Допоміжна:

5. Типове положення про кафедру ХДМА
6. Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ХДМА
7. Положення про організацію освітнього процесу в Херсонській державній морській академії;
8. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ХДМА
9. Положення про організацію НМР в ХДМА

Інтернет-джерела:

10. https://ksma.ks.ua/?page_id=3394
11. https://ksma.ks.ua/?page_id=2087
12. https://ksma.ks.ua/?page_id=3125
13. <https://mdl.ksma.ks.ua/course/index.php?categoryid=984>